

NOVICA NOVAKOVIĆ

50

THE BEST OF
(VSAJ ZA ZDAJ)

Novica Novaković: 50 The Best Of (vsaj za zdaj)

Založba Genija
Za založbo: Blanka Jarni
Oprema: Novica Novaković
Ljubljana, 2015

© Novica Novaković

CIP - Kataložni zapis o publikaciji
Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

821.163.6-1(0.034.2)

NOVAKOVIĆ, Novica
[Petdeset]

50 [Elektronski vir] : the best of (vsaj za zdaj) / Novica Novaković. - El. knjiga. - Ljubljana :
Genija, 2015

ISBN 978-961-280-287-5 (pdf)
ISBN 978-961-280-288-2 (ePub)
ISBN 978-961-280-289-9 (mobi)

283275776

NOVICA NOVAKOVIĆ

50

The Best Of

(vsaj za zdaj)

2015

Kazalo/ poglavja:

Bizarno: ludizem & nadrealizem	6 pesmi ¹	.....	6
Lirika: kratko in neposredno	12 pesmi ²	.....	13
Otroci: smešno in nagajivo	8 pesmi ³	.....	26
Ritem: pesmi v prozi	16 pesmi ⁴	.....	35
Stari Rim: latinski reki	8 pesmi ⁵	.....	53

¹ dve pesmi iz zbirke Raztegljiva tetovaža (1990) in štiri iz zbirke Fatamorgana ali Kankan nekega klovna (1993)

² pet pesmi iz zbirke Rumena, zelena, modra, rjava (2006) in sedem iz zbirke Majhne stvari (2013)

³ dve pesmi iz knjigice Čudnolike slike (1997), dve iz Nekaj čisto pravih (1998), tri iz zbirke Strašna biba pesmi šiba (2006) in ena iz Kdo si upa (2011)

⁴ osem pesmi iz zbirke Zapeljevanje (1995) in osem iz zbirke Brezglavi jezdeci (2002)

⁵ osem pesmi iz zbirke XXI (2015)

Bizarno: ludizem & nadrealizem – gre za prvi dve knjigi, v katerih se je avtor poigral z ludizmom, nadrealizmom, pesmi so bizarne in nepredvidljive, v prvi knjigi stroge osemvrstičnice, v drugi pa soneti.

Lirika: kratko in neposredno – gre za lirične utrinke, delno intimne, izpovedne, delno pa nastale ob opazovanju majhnih, na videz nepomembnih stvari, v nekatere pesmi se prikrade erotika, v večini pa pesnik nagovarja žensko.

Otroci: smešno in nagajivo – nekaj o straniščni školjki, nekaj o živalih, o bibi, ki nagaja, o bratu, ki je brat, skratka, hudomušno, slikovito, lahkotno, radoživo in iskrivo, te pesmice lahko spravijo v smeh otroke in odrasle.

Ritem: pesmi v prozi – nekatere prozne pesmi so blage in nežne, druge spet grobe, tretje duhovite, od sarkazma do intimnosti, od ljubezni do tematike »sveta«, poezija zgodbe, primaren pa je ritem, vsaka vejica ima svoj pomen, strast do ženske je osnovno gonilo.

Stari Rim: latinski reki – pesmi izhajajo iz starorimskih latinskih rekov, iz modrosti, ki so v današnjem času še kako aktualne, dotikajo se temeljnih vprašanj o pravičnosti, poštenju, naravi in družbi, v dobi reklam in potrošništva, v 21. stoletju.

Bizarno: ludizem & nadrealizem

Raztegljiva tetovaža preizkuša sax,
ki grgra pod usnjenim pokrivalom
in portretira raven privlačnosti.
Totemski steber je rahlo upognjen,
saj kuščarji nimajo nič skupnega
s satelitskim spreminjanjem post factum.
Kakorkoli, grif je vedno grif
in kraljevsko jabolko je gnilo.

Sproščena sprijenost odklanja čipke,
saj popoldanski pihalni orkester
diši po smodniku in smetani.
Zakaj zakon zardevanja zaudarja?
Pregrehe na sončni strani
se dvigajo v rajske vrtove
in korak skozi deformirana pravila
ruši lažne zvonike nedolžnosti.

Naveličano bobnanje puščave
sesa iz maternice časa strupe,
z obrazom klovna, na kupe in kupe,
saj pozlačen medaljon vzklika ave!

ob misli na plešca krepke postave.
Kdo oblikuje zmaličene upe,
lažne prevare in smešne obupe
na repu nore, brezciljne odprave?

V škrlatni banji prepeva samuraj,
strahovi požirajo resnico
in prastari, izmišljeni mehki raj

zaradi pritiskov trpi krivico.
Podobno kakor kamen, postavljen vkraj,
od znotraj krvav, prekrit z govorico.

Medčasovno preverjanje norosti
drsi po razklanem vratu kitare,
pridiga ubija kakor kurare,
kot ikebana, ki se pusti bosti,

ko kos kosa kosi koso slabosti.
Prestolonaslednika princip tare
in pocestnica stkana iz sopare
teptanja nima nikoli zadosti.

Liki so gosti in gosti so kisli,
ko se rožnati stolp vitke postave
seznanj z zarjavelimi nesmisli

sluzaste in neprijetne sestave.
Besede v številke, številke v misli,
v mavrično perje bruhajoče lave.

O, mogočna abeceda dvojnosti,
pogumno se vajenec templju bliža
s pomočjo zlatega, rožnega križa,
saj v različnem začuti podobnosti

in pri podobnem vidi različnosti.
Kot da bi užival v lupljenju riža,
se, zdaj že pomočnik, znebi obliža,
stopi k dvakrat trikotni enotnosti

in toliko stez kot je črk zagleda.
A jajce v vesolju stalno utripa,
se širi in oži kot živa skleda,

v kateri svetloba žarke razsipa
v imenu posvečenega obreda.
O mojster, zakaj človek v temi tipa?

Je misel stara kot debelo vedro,
in nos, in kljun, in divji klic golazni,
ki se spreminja v supersonik blazni,
v rumeno hišo in piščančje bedro,

saj nič je tisto pravo, trdno jedro,
ki ne trepeče pred idejo kazni.
Zakaj se z vrha bojijo bojazni?
Početje neumno, jasno in vedro,

strele in razdejanje v glavi nori,
s cinkom prekriti, v črno-beli ruti,
ki spominja na kulise na gori,

na talisman razbiti in razsuti.
Nemiri, strahovi in čudni spori,
vse to se človeku zares priskuti.

Lirika: kratko in neposredno

z odtenkom vznurjenja v glasu

prenehalo je deževati.
zgrbljena drevesa,
ki so rasla ob pločnikih,
so bila črna in mokra.
oblaki so se razposajeno
podili po nebu.
prijeten vonj
po zgodnji pomladi
je prežemal zrak.
zakričal sem.
v iskreče se jutro.
z odtenkom vznurjenja v glasu.

jutranja zarja te vedno odnese s seboj

ostanki nočne miline.

tam.

v tvojih laseh.

nato belina.

svetloba.

veliko svetlobe.

in bujno listje in trave.

okoli tebe.

sivka, rožmarin, lovor.

jutranja zarja te vedno

odnese s seboj.

če se bom pošteno potrudil

podrobnosti nam vzamejo leta.
kot tista pikica.
na tvojem vratu.
ki sem jo želel izbrisati.
s poljubi.
a ni šlo.
zato te še vedno poljubljam.
ker si mislim,
da mi bo nekoč uspelo.
neko jesen.
če se bom pošteno
potrudil.

izpred oči

postalo je vroče.
skozi stekla
spalničnega okna
je sijalo jesensko sonce.
prah se je počasi
sukljal.
po mirnem zraku.
sprehodil sem se.
z rokami v žepih.
do konca ulice.
za vogal.
izpred oči.

s pikapolonico na tvoji roki

poželenje.
nedolžna nežnost.
nato prepoten hrbet.
od konca proti začetku.
poznopoletni večer.
za hrbtom električni orgazam.
in dobri, stari rock'n'roll.
ali začeti drugače.
kjer trave
dehtijo tako močno.
pod platanami.
s pikapolonico na tvoji roki.

pokrajina

pokrajina se premika
kakor neonski napisi,
ki prebadajo oči.
v resnici jih ni.
prividi se mešajo
s sanjami.
ob cesti so razpadajoče
kamnite hiše.
sence poplesavajo.
med praznimi stenami.
dež krepki podobe.
ne moreš videti zvezd.

zvezde

zvezde so izginile.
avtomobilske luči
edine kažejo pot.
po vijugasti cesti.
med neurejenimi bankinami.
v dolgih, mrzlih tunelih.
naprej, venomer naprej.
nekoč sem vse to
že videl.
hotel sem razširiti roke.
ter objeti svet.
a je bil prevelik.
zato sem se potopil
v morje.
in poslušal tvoje dihanje.

dihanje

dihala si tiho in spala.
zelo poredko,
samo na vsake toliko,
si spregovorila v sanjah.
ležal sem ob tebi.
kilometre stran.
in bil sem mrzel.
do skrajnosti otopel.
kot da bi bil mrtev.
v popolni tišini
so name padali
cvetni lističi.

cvetni lističi

cvetni lističi
se vrtinčijo v zraku.
naenkrat jih osvetli blisk.
zagledam te.
na severnem robu jase.
obdana z razbeljeno belino.
čisto si modra.
kakor gore v daljavi.
počasi se spustiš
na travo,
v kateri spijo
mala bitja in žuželke.
zrak valovi.
vse postane prosojno.

prosojno

skozi prosojno steklo
v najini spalnici.
snop svetlobe.
in reka mavričnih barv.
soba je skoraj srebrna.
okopam se
v jutranjem soncu.
nato s pogledom
ujamem krivuljo.
ki se izrisuje
na nasprotni steni.
vijugasta črta.
za bežen trenutek
me spomni na tvoj hrbet.

hrbet

njen hrbet
valovi skladno z zvokom.
poplesuje.
medtem ko glasba
glasno odmeva.
Pink Floyd.
roke vije proti nebu.
ziblje se v bokih.
skoraj naga.
vsakič, ko se zavrti,
ali če močnejše zamiga,
zadrhti zrak.

zrak

zrak se razmika,
ko se telesa premikajo.
notranjost sobe se blešči.
polna je hrupa in vonja.
po seksu.
na dvorišču medtem
še vedno ležijo luže.
nekje zapoje ptič.
ni ga videti.
na zahodu
se oblaki raztrgajo
in skozi vdre svetloba.
dekle v kiosku
popravlja čevlje.
in se nasmehne.

Otroci: smešno in nagajivo

STRANIŠČNA ŠKOLJKA

SMEŠNA JE STRANIŠČNA ŠKOLJKA,
NEKAJ SI ZELO ŽELI,
DA DIŠALA BI KOT OLJKA,
NE PA DA TAKO SMRDI.

KO JO VSAJ NEPRIDIPRAVI
NE BI SPRAVLJALI V OBUP,
SKAČEJO JI KAR PO GLAVI,
PA ŠE PUKCI - KAKŠEN HRUP!

KRALJ

ALI BI KRALJ BREZ PRESTOLA
ŠE VEDNO BIL PRAVI KRALJ,
BREZ KRONE, ŽEZLA IN DVORA,
V DEŽELI MAJHNIH RAZDALJ.

MORDA JE PRAVA RESNICA,
DA VSE TO JE ALI NI,
KAR RABI KRALJ, JE PRAVICA,
Z NJO SI LAHKO KRALJ ŠE TI.

KIT

KIT JE VELIK KAKOR GORA,
KAKOR HRIBČEK ALI BREG,
ČAKA, ALI MU BO ZORA
KDAJ PRINESLA KAKŠEN SNEG.

KITU JE LE MORJE LJUBO,
MAJHNA STA MU KAD, BAZEN,
POJE KOT BI PIHAL V TUBO
IN SANJARI ČISTO LEN.

OPICA

OPICA JE SUPER LOVEC,
ULOVI CEL ŠOP BANAN
IN JIH HITRO VRŽE V LONEC,
NI KUPILA GA ZAMAN.

MEŠA, KUHA, MEŠA, KUHA,
MALO POPRA IN SOLI,
TO BO STRAŠNO DOBRA JUHA,
JOJ, KAKO SE VESELI.

STRAŠNA BIBA

TAM PRIHAJA STRAŠNA BIBA,
VSE PRED NJO SE RAZBEŽI,
SAJ SE ZVIJA KAKOR ŠIBA
IN OB TEM SE ŠE REŽI.

ČE TE TAKŠNA BIBA PRIME,
KAR ZGODI SE SILNO RADO,
BRALA TI BO SMEŠNE RIME
IN ŽGEČKALA TE POD BRADO.

BIBA ČARA

BIBA ČAROVNIJE KUHA,
V LONEC MEČE VSE PO VRSTI,
PAJEK, SMOLA, PELOD, MUHA,
VMES SO TUDI ŽABJI PRSTI,
KO PA SPET PRILEZE K TEBI,
KAPLJICE VZAME TRI,
Z NJIMI MALO TE NAMAŽE,
POŽGEČKA IN SPET ZBEŽI.

BIBA GRE SPAT

KADAR NOČ NA ZEMLJO LEŽE,
KO SE DAN PRIBLIŽA H KONCU,
KO JE ZRAK BREZ VSAKE TEŽE,
KO SE SPAT MUDI ŠE SONCU,
KO SMO V POSTELJICI SAMI
IN SE NEHA ŠE ŽGEČKANJE -
TUDI BIBA JE V PIŽAMI,
KAJTI ZDAJ JE ČAS ZA SPANJE.

BRAT JE BRAT

RES LEPO JE, KO SEDIMO
PRI KOSILU SKUPAJ ZBRANI,
SKUPAJ NAREDIMO RIMO,
VICE STRESAMO OB HRANI.

A MOJ BRATEC, TA POJAVA,
VČASIH KOLCNE KAKOR KRAVA,
VČASIH PA ŠE SILNO RAD
PUKNE IN RAZŠIRI SMRAD.

ALI PA NAM TAKŠNE STRESA,
DA POSLAL BI GA V NEBESA,
ALI NEKAJ IZ NOSA ZVRTA
IN OBRIŠE V SVOJ DEL PRTA.

VČASIH SE MI O NJEM SANJA,
DA NORČIJE STRAŠNE ZGANJA,
A KAJ MOREM, BRAT JE BRAT,
TUDI ČE JE KAKOR ŠKRAT.

Ritem: pesmi v prozi

Stopinje

Stopinje se odpirajo pred menoj, ženska, stopinje, ki jim ne vidim ne konca ne kraja, stopinje, ki me nosijo kot reka, v katero tonem tiho in počasi, stopinje, ki me vržejo kot veter v neizsanjane čase, ki jih ni, stopinje, ki so prevelike zame in premajhne zate, stopinje so moj privid, ženska, tvoj privid, obljublajo nama dežele, v katerih ni krivic, kjer se vse vrti hitro in nepredvidljivo, z neverjetno naglico, in vse se vedno srečno izteče, dežele, kjer ljubezen obvladuje vsako misel, usmerja vsak gib, vsak dotik. Stopinje se odpirajo pred menoj, ženska, me vabijo in mamijo, stopinje, ki jim zaupam, tako kot čarovnik zaupa kristalni krogli, zvezdam, stopinje, ki jim sledim kot bojevnika, ki celo življenje lovi enega samega mogočnega jelena in se ob srečanju z njim povsem spremeni, kot da bi se ponovno rodil, stopinje so, ki jim sledim, v neznano jim sledim, ženska, in čakam, ali me bodo privedle do nekih drugih stopinj, tistih stopinj, ki jim mogoče ti slediš.

Slepi potnik

Sprehajava se ob ruševinah srednjeveškega gradu, opoldansko sonce naju nagajivo ščegeta po licih, spomnim se na december, na megleno noč, na zbledele lipe in obrisе zvezd med praznimi vejami, spomnim se, kako sva se gledala, celo večnost sva se molče gledala, kakor da se ne bi hotela nikoli ločiti, in spomnim se, kako ti leden veter mrši lase in kako me sprašuješ, zakaj so med nama koraki, razpeti čez nebo, in zakaj je na svetu tako, da ne vemo ničesar o drugih, ničesar o sebi, in tudi tega ne veva, koliko se v resnici poznavata, in še sedaj se spomnim, kako si me čisto na koncu vprašala, ali sem, tako kot ti na moji, tudi jaz le slepi potnik na tvoji ladji.

Angel Falls

Sanjam o tebi, Angel Falls, sanjam tvoje neštete
kapljice, ki pršijo po moji koži in mi lepijo lase,
zamišljam si tvoje šumenje in bučanje, tvoj strahotni,
neizrekljivi padec, in želim si, kako močno si želim,
da bi stal ob tvojem vznožju, da bi se vrgel s tvojega
vrha in poletel kot ptica do tvojih najsvetlejših
globin, da bi se kakor brig prizibal po tvojih brzicah,
pa čeprav bi se ob padcu raztreščil na milijon koščkov
in bi me to vrglo kdo ve kam, morda v mezozoik, morda
v ozvezdje Perzeja, mogoče bi se spremenil v ibisa ali
v drevo sikamore, morda bi na Finskem nastalo novo
jezero ali pa bi v Patagoniji veter zapihal močnejše,
ali pa bi ostal prisoten v ozračju, v tvoji bližini,
Angel Falls, prisoten kakor vonj mimoz, kakor zvok
pozavne, ki bi čisto po tiho spremljal tvoje petje.

Deliričen utrip 1

V meni živijo spomini na mrtve pesnike, v meni se skriva vozlišče maničnih energij, v meni sta sončna in senčna stran človeštva, sedem čudes sveta, v meni so podobe sodobnikov in Poejeve groteskne novele, v meni je vse, tudi nekaj niča, počasi se spreminjam v velik, medeninast kotel, v katerem se užitki mešajo z zvoki trobent, tub in trombonov z ulic New Orleansa, prepojen s transkaotičnostjo se katapultiram v osrčje razgaljenega mesta in prilagodim bitje srca ritmu jazza, barvo kože ebenovini, svoj vonj vonju džungle in vonju puščave, dolžino koraka razdalji med planeti, fantastično potovanje, ki se konča na robu neskončnosti, me vznemirja vsakič na drug način, tako kot me vedno znova vznemirjajo vzhodnjaški mysticizem, bojni pohodi severnoameriških Indijancev in voodoo rituali, tako kot me vznemirjajo subkultura, underground glasba, črni žamet in nedojemljive hitrosti, včasih sem napet kot struna, včasih vibriram in valovim, včasih sem kot reka, včasih kot led, a vedno sem tu, nekoliko nor in nekoliko genialen, obseden z nagajivostjo: pohajkujem.

Deliričen utrip 3

Kje si, guru beatniškega gibanja, ali se tudi ti še vedno srečuješ s takšnimi, ki z veseljem fafajo vsakomur za gram marihuane, ki ležijo odvratno pijani in pobruhani v stranskih ulicah, ki preprodajajo orožje in si z izkupičkom privoščijo mladoletne vzhodnjakinje, ki nepopisno verujejo v prihod mesije, ob katerem se jim bodo dvignili zašiljeni kurci, ki se pošastno bojijo zlih duhov in demonov, ki prestrašeni in brez jajc blodijo po hierarhičnih piramidah, ki gnusno smrdijo v zadnji fazi sifilisa in preklinjajo srhljivo usodo, ki kavsajo le s sebi enakimi pederasti, saj se jim le takrat razprejo rožnate riti, ki skušajo izgnati hudiča iz črnih in temačnih katakomb človeške podzavesti, ki z grozljivo, perfektno natančnostjo morijo in pri tem besno kričijo in tulijo, ki divje meditirajo in molijo, saj upajo, da bo njihovo nebeško kraljestvo, ki sestradano brskajo po smetnjakih in stalno piskajo, da se jim godi krivica, ki s pobritimi glavami razbijajo izložbe tujih priseljencev, ki z bledimi obrazi in v temnih oblačilih pozirajo v nočnih lokalih, da bi bili opaženi od podobnih kvaziintelektualcev, kje si, guru, kje so tvoja prazna zrcala, kje vrata jeze, kje železni konj: ali si že raztrosil pesmi povsod po tem prostoru?

Nekega dne

Nekega dne, ko se bom v mislih sprehodil skozi otroštvo,
ko bo zardevajoča sled dokončno izginila v močni
svetlobi, ko se bo v spomin vrnil strasten citat iz
Whitmana, ko bo moj svet samo še moj, najmanjši in
največji obenem, ko bo angel sedel na mojo posteljo
in se me molče dotaknil, ko bo daleč stran umirala
obstreljena srna, ko se bo vse razblinilo in bom
podvomil v eldorado: takrat bom zašepetal tvoje ime.

Egotrip 1

O meni snemajo visokoproračunske celovečerne filme, o meni snemajo neskončne serije s tisoč in tisoč nadaljevanji, biografi opisujejo mojo življensko zgodbo, sem glavni junak najboljših romanov, navdih in inspiracija umetnikov, po meni se imenujejo mesta in nogometni klubi, po meni se imenujejo zobne paste in mila, moj rojstni dan praznujejo povsod kot državni praznik, na vseh stavbah, v katere sem vstopil, se bleščijo zlate spominske plošče, gradijo mi spomenike, rišejo moje portrete, me opevajo v epih in v narodnozabavnih pesmih, najstniki nosijo majice z mojo podobo in si tetovirajo moje ime na intimne dele telesa, sem del sanj vsake ženske, mogoče tudi kakšnega moškega, na dan dobim milijone pisem, a jaz, nič prevzvišen in nič napihnjen, živim običajno življenje in se družim z izbranimi bogovi.

Pesniku

Postal si reka z mogočno delto, ki se odpira v nebo, med stenami
moje lobanje se odbijajo tvoji koraki, bleščeči in orošeni odpirajo
vrata, ki si jih sam nikoli ne bi upal odpreti, hrana so, ki jo
uživam, in sokovi, ki se pretakajo po mojih žilah, so kot plaz in
kot iskra, iz njih se rojevata dež in sonce, v njih je opisano
rojstvo Amerike, enkrat si delfin, drugič si ženska, spreminjaš se
z neopisljivo lahkoto, v izvir svetlobe, ki nezadržno kipi iz
rdečkaste zemlje, v najmogočnejši komet, ki je do danes obliznil
naše sanje, v oblake, ki dirjajo čez uspavano obzorje, a vedno
ostajaš boem, križan z ljubeznijo bogov, boem, ki ve, da gre zares.

Brezglavi jezdec

Kje ste zdaj, brezglavi jezdec, kje so vaši totemi, kje je vaša revolucija, svojo ideologijo bojevanja in uporništva ste zamenjali za udobje in brezdelje, svojo svobodo za obveznosti in odgovornosti, polni omahovanja in cincanja ste vse užitke brezmejnega fukanja prodali za masturbacijo, ni vas več, nikjer več vas ni, za vami ni ostalo nič razen drobnih zapisov, besed, slabih verzov, za vami prihaja druga generacija, še bolj uporna, še bolj drzna, generacija, ki ni priklenjena na samopotrjevanje, saj zaničuje vso navlako sodobne družbe, kdo ve, ali ji bo uspelo spremeniti planet na bolje ali pa bo vsaj načrtala pot neki tretji generaciji ali še kasnejši, ki bo prinesla spremembe, ki bo vrnila mir in modrost, ki bo vdihnila strast v opustošeni vsakdan, tako ležim na tleh, izčrpan in zmeden, in buljim v strop, ki se vrti, priznam, zadnje čase sem preveč odprt, preveč čustven, to bi bil lahko bumerang, ampak naj bo, nekega jutra me tako ali tako ne bo več, pobral bom svoje stvari in izginil, brez besed, brez poslavljanja, enostavno se bom obrnil in odšel, kakor okrutni brezglavi jezdec, ki še vedno verjame v svet.

Amerika

Moje misli plešejo rock'n'roll, močno in hitro kakor Ramonesi, ko sanjam o tebi, Amerika, ko sanjam tvoje oddaljene prerije, velemesta, ljudi, naravne parke, ti si povsod in ti si vse, dežela tornadov in naelektrenega ozračja, mistikov, brezdelnežev in generalov, dežela pesnikov in serijskih morilcev, snobov in farmerjev, dežela ameriškega psiha, nekega dne se bova gotovo srečala, Amerika, takrat se usedem na vlak in te prekrizarim po dolžini in po širini, da bi obiskal tvoje krčme in tvoja svetišča, da bi doživel jutro v New Yorku in sončni zahod v Seattlu, da bi začutil divjino Aljaske in videl lepe kalifornijske punce, da bi se z biciklom zapeljal skozi Main, posedal bom na razmetanih hribih in opazoval vrtenje tvojega kolesja, mistično utripanje divjega srca in prelivanje božjih barv, pa čeprav bom ostal tujec v tvojem objemu, otrok cimeta in vanilije, otrok sončne svetlobe in Bachovih violinskih koncertov, včasih vesel in včasih žalosten, z nasmeškom na ustnicah in z ironijo v očeh, tu sem, Amerika, tu, preprost in obseden z vsakdanjostjo, nekoliko banalen in nekoliko vulgaren, junak in antijunak, tu sem, prepojen z mističnim vznemirjenjem, obut v superge in s spakiranimi kovčki, pripravljen na let čez veliko lužo: Amerika, pripravi se na fantastično potepanje, predramil bom tvoje zaspane misli in nato osvojil ves svet.

Avtocesta I

Zasukal bom rokave in pripravil načrt, nato bom zgradil ogromne mostove čez Atlantik in še večje čez Pacifik, tudi drugje jih bom postavil, kjerkoli bo treba, trdne in močne, da jim veter, mraz in valovi ne bodo mogli do živega, potem bom izvrtal predore skozi vse hribe, ki mi bodo v napoto, in ko bom končal, bom speljal avtocesto okoli sveta, čez morja, po dolinah, skozi gore, okrog in okrog, in vsi bodo potovali po tej avtocesti, tudi sam bom drvel, enkrat hitro, drugič bolj počasi, včasih se bom ustavil in se odpravil na potep peš, ob meni bo stopala pleh godba, ki bo preigravala vse, od ciganskih do črnskih duhovnih, tudi slavni Dirty Dozen Brass Band bi ob njih zardeli od zavisti, tako bom pohajkoval med ljudmi po vsem svetu, lačnim bom dal jesti, čeprav sem preklel križ za vse majevske, inkovske in azteške otroke, žejnim bom dal piti, čeprav sem preklel križ za vse grmade po trgih evropskih mest, odrinjenim bom ponudil roko, čeprav sem preklel križ za reke krvi med križarskimi pohodi, in tistim, ki so izgubili vero, bom dal ljubezen, čeprav sem preklel križ za Giordana Bruna, na koncu se vrnem nazaj, k tebi, plast za plastjo te bom odkrival, dokler ne pridem do tvojega srca in do tistega, česar praviš, da ni, da ne obstaja.

Ograje

Ko bom zbral dovolj poguma, bom kupil ogromne količine barv, različnih barv, predvsem črno, modro, belo, zeleno in rdečo, pa tudi nekaj rumene, ločil bom tiste za telo od tistih za les in kovino, prvega dne se bom pobarval v rdečo in se sprehodil po Ljubljani ter prebarval nekatere ograje z rdečo barvo, da se bodo rdeči dobro počutili, drugi dan se bom pobarval v zeleno in se sprehodil po mestnih ulicah ter prebarval nekatere ograje z zeleno barvo, da se bodo zeleni dobro počutili, tretji dan se bom pobarval s črno in se odpravil na potep ter prebarval nekatere ograje s črno barvo, da se bodo črni dobro počutili, četrti dan bom isto ponovil še z belo barvo, za ta bele, peti dan pa bom moder in bom preostale ograje pobarval z modro barvo, za tiste, ki so modri, šesti dan bom samo sebe pobarval z rumeno, tako da bom sedmega dne lahko počival in obsijan s soncem opazoval naše mavrično mesto.

Uživam

Uživam, kadar skupaj plavava in ti narediš par zamahov, tako da si naenkrat nekaj metrov spredaj, mene pa to spravlja v smeh, tako da se vsakič zaradi režanja skoraj utopim, kadar se spuščáš v seksi enodelnem kombinezonu po smučišču in ti lasje nagajajo in te žgečkajo po nosu, kadar sva v kinu in te držim za roko, ali pa ti mene držiš, vseeno, in se baševa s pokovko, uživam, kadar zaideva v igralnico, kjer se ti prepustiš metanju kovancev v avtomate, jaz pa bolj ali manj opazujem in krožim okoli tebe in okrog igralnih miz, kadar skupaj pijeva kilkeny in se poželjivo opazujeva, kadar igrava badminton, kadar nakupujeva, kadar gledava nogomet, kadar kuhava, kadar poslušava U2 ali Nicka Cavea, uživam, kadar ležiš gola in te lahko ljubim in ližem po vratu in po hrbtu, po stegnih in po prsih, tako uživam, da ti nimaš pojma o tem, in še vedno mi stopi vsakič, ko se preoblačiš, ko se spravljaš spat, ko se zbujaš, ko se smejiš, ko me pobožáš, ko me poljubiš, in bolje, da ne veš, da imam ob tebi stalno trdega, ker ne vem, kaj bi si mislila, razen, da sem odštekan in totalno nor nate, tako nor, da bi te najraje namazal z vanilijo in pojedel za večerjo.

Dež

Verzi se prikažejo sami od sebe, včasih jih ni, včasih pa prihrumijo kakor krdelo podivjanih bizonov, ki ruši vse, kar se mu znajde na poti, ali pa kot narasla reka, ki podira nasipe in osvaja zemljo, ped za pedjo, meter za metrom, včasih pridejo dopoldne, kakor Bachove suite za čelo, včasih zvečer, takrat posnemajo enostavne akorde Ramonesov, včasih zjutraj, ko se prebujam iz sanj, očiščeni vseh šumov in melodij, običajno pa usekajo spomladi čez dan, najraje pozno popoldne, ko tavam kakor duh ali pa posedam pred kakim lokalom in čakam, ženska, da se prismejš mimo, da me ošvrkneš s kotičkom očesa, da odrineš zrak, ki ga vdihavam, tedaj najprej zaslišim lahek drnec, ki se počasi spremeni v glasno topotanje, in vsakič si zaželim, da bi bil voda, ki drsi po tvojem telesu, da bi bil zvok, ki te objema, da bi bil svetloba, ki te obdaja in ki diši po tebi, tako da se mi zmeščajo kolena in orosijo dlani, želodec se obrne za 180 stopinj, popoldan se prevesi v večer z vonjem po tebi, ostane razpoka v času, ostane paradižnik na njeni majici, tretjega julija 2001, v Ljubljani se pripravlja rahel dež.

Tisto noč

Tisto noč, ko sem gledal na svet skozi okno hotelske sobe, sta mi nenadoma spregovorila Saramago in Zagajewski, z glavo na blazini sem jima skušal ubežati, a njune misli so bile premočne, iztrgale so me iz objema davnih in najnepomembnejših reči, ki se mogoče niso niti zgodile, in mi vtisnile svoj pečat, usedel sem se na postelji, zbehan in razpršen, na moji levi je sedel Saramago in mi pripovedoval o slepoti in o slepcih, ki umazani in razcapani stopajo drug za drugim skozi brozgo smeti in lastnih iztrebkov, mi govoril o izgubi spoštovanja in občutka za osnovne vrednote, in za hip zagledam sebe v tem svetu slepcev, kako se borim s podganami in divjimi psi za ostanke hrane, kako z nabreklih falusom otipavam slepko, s katero sva se po naključju srečala, brišem si solze, medtem ko me on sprašuje, kakšen pomen imajo solze, ko je svet izgubil že ves pomen, obrnem se stran od njega in na svoji desni uzrem Zagajewskega, ki mi pripoveduje o Rusiji, ki vstopa v Poljsko, o poljih in travnikih, o rožah in smehu, o šrapnelih in vetru, o gorah in rekah in bajonetih, o tem, kako je Rusija kot puščica prebodla poljski hrbet, iz njegovih besed ne teče kri, čeprav jo čutiš med verzi, prvi trenutek toplo in lepljivo, nato mrzlo, strjeno, brezosebno, pogledam svoje roke, ki so tudi roke človeštva, in na njih je kri, pogledam svoje oči, ki so tudi oči človeštva, in v njih je sovraštvo, pogledam v svojo dušo, ki

je tudi duša človeštva, in v njej je strah, in moje zlomljeno srce zopet joče, za vse padle fante, za vsa ubita dekleta, za vse poklane otroke, in spet me José sprašuje, kakšen pomen imajo solze, ko je svet izgubil že ves pomen, skoraj nikakršen, tako se učim od njiju, zmedeno poskušam odgovarjati na njuna navzkrižna vprašanja, koliko je vredna prihodnost brez sedanjosti, nič, vprašanje česa je vedno bilo umreti, časa, in tako skozi noč, in tako do jutra, ko sem stal ob oknu in gledal na svet, vpet v njegove divje brzice, četrtega marca dva tisoč, v mestu Luksemburg sneži.

Kaj zdaj

Kaj zdaj, prijatelj, ko je vakuum zapolnil ves prostor, ko so izgubljene priložnosti dokončno izgubljene, ko se ne spominjaš več obrazov, ko se ne spominjaš več imen, kje je sedaj tvoj jaz tega nisem hotel, postajaš tujec v času, ki priganja in nenehno mineva, v času, ki te sili v beg, brez slovesa in mrmraje se odpraviš, skozi praprot in čez mah, kakor nevednež, ki neuspešno beži pred starostjo, preveč tega imaš s seboj in tvoji kovčki so prepolni, nastanil se boš v svojem imenu, dežela, v kateri si domoval in ki si ji zaupal, pa te bo pozabila, pozabili te bodo valovi in antologije, in ko boš tudi ti pozabil na vse, boš zagledal ognjeno zemljo, začutil jo boš na kolenih, v dlaneh, na ustnicah in na čelu, seštel boš pluse in minuse in pregledal obračun s samim seboj, tedaj bo vse izravnano, skoraj vse.

Stari Rim: latinski reki

Na poti

*Ubi bene, ibi patria / Kjer je dobro, tam je domovina
(Teukros)*

*Na poti do srečnega življenja, na poti do modrosti, do kreposti,
mimo vseh pasti in ovir, navkljub vsem udarcem, padcem,
podtikanjem in lažem, s stisnjenimi pestmi in nasmejanim
obrazom, v premagovanju brezobzirnega izkoriščanja in
hlastanja za dobičkom na račun drugih, daleč stran od merjenja
zaslužka, od primerjanja premoženja, od vseh plitvin, ribarjenja
v kalnem in skrivanja v megli, v iskanju lastne kulture in
izgubljenih vrednot, ki so temelj naše zavesti, našega duha in
obstoja, v iskanju domovine, občutka pripadnosti in ljubezni, pa
čeprav kot kakšen brezdomec, ki ni nikjer doma, ker je pousod doma.*

Razstavljanje

*Fidem qui perdit, nil potest ultra perdere / Kdor izgubi
verodostojnost, ne more ničesar več izgubiti
(Publilij Sirec)*

Komu danes še lahko verjameš, komu zaupaš, ko se vse vrti tako zelo hitro, ko se skoraj nihče več ne zmeni za dano besedo, za čast in poštenje, vem, da so divji časi, nepredvidljivi, turbulentni, vem, da včasih piha z ene strani, včasih z druge, zato se nekateri temu hitro prilagajajo in obračajo, prav tako vem, da so mnogi trdno odločeni, da dosežejo zastavljeni cilj, ne glede na laži in prevare, ne glede na izgubo verodostojnosti, ampak vem tudi to, da so na srečo med nami tudi takšni, ki lahko s svojim delom dajo zgled za drugačno ravnanje, ki jim obljuba pomeni več od slave, prestiža in izmuzljivega denarja, takšni, ki jim skušnjavec ne more blizu, in na njih je, da potegnejo voz naprej, ali pa nazaj, kakor vam je ljubše, v neki minuli čas v prihodnost, ko bo spoštovanje obljube največja vrednota in temeljna krepost, takšni, ki se ne izogibajo odgovornosti in ki bodo razstavili ta svet in spet na novo postavili temelje pravičnosti, kjer bo dana beseda ponovno najsvetejša stvar v življenju, takšni, na katere se lahko zanesemo, vedno.

Pohlep

*Lucrum sine damno alterius fieri non potest / Dobiček ni mogoč
brez škode drugega
(Publilij Sirec)*

*Od pradavnine pa vse do danes, od prvega kamna z ostrim robom,
prve gorjače, prve kože naprej, se trudimo in pehamo, da bi nekaj
dobili, da bi bili uspešni, da bi postali bogatejši, da bi imeli več,
kot smo imeli prej, da bi imeli več kot drugi, kot naši sorodniki,
sosed, sodelavci, da bi bili mogočnejši, vsaj po količini dobrin
in bogastvu, če ne moremo po pameti, pa čeprav imajo drugi zato
manj, ampak to ni pomembno, najpomembnejše je povečati svoje
premoženje in dobiček, glavno vodilo pri tem je nebrzdani pohlep,
brez zavor, brez ozirou ali zadržkov, pa čeprav je bogatenje obenem
siromašenje drugih, vseeno, samo naprej, neustavljivo, ne glede
na dejanja in posledice, ne glede na to, kaj je pošteno in kaj ni, samo
naprej, vse je dovoljeno, nič ni prepovedano, nič ni nemoralno.*

Svet kot gromozanski zakonik

*Simplicitas legibus amica / Preprostost je prijateljica zakonov
(iz Justinijanovih Institucij)*

Kako dandanašnji sploh še razumeti svet okoli sebe, ko je skoraj vse predpisano, ko nam država in zakoni podrobno narekujejo, kaj smemo in česa ne, tako podrobno, da je že površno, zaradi tega pa nerazumljivo in tudi nesprejemljivo, svet se počasi spreminja v en sam gromozanski zakonik, prepoln paragrafov, zapovedi in kazni, in vse, kar je bilo nekoč enostavno, postaja nepriročno, vse, kar je bilo preprosto, pa zapleteno, namesto da bi živeli, smo neprestano vpeti v nekakšne postopke, živimo v čakalnicah, pred organi, v izpolnjevanju obrazcev in vlog, tako živimo, daleč od resničnega bivanja, samo včasih in čedalje redkeje pomislimo, kaj bi bilo, če bi bilo lahko drugače, bolj preprosto, enostavno, če bi bilo življenje še vedno življenje.

Spori

Nullus recedat e curia sine remedio / Nihče naj ne zapusti sodišča brez pravne pomoči
(neznan)

Je sploh mogoče reševati spore na temelju pravičnosti in primernosti, kar tako, po najboljši vesti, zato da bi ljudem pomagali, pri čemer bi vsakega obravnavali resno, odgovorno in spoštljivo ter si prizadevali za uresničitev temeljnih pravnih načel, naravnega prava in neke višje resnice, je to sploh mogoče in kako, saj večina trenj in sporov med ljudmi nastaja zaradi neprimerne razdelitve materialnih dobrin, brezobzirnega zadovoljevanja interesov in nespoštovanja etičnih vzorcev vedenja, kako trajno zagotoviti mirno sožitje med vsemi nami, ki smo kot bratje in sestre, vsak s svojim enim življenjem, z eno samo možnostjo življenja, takšnega ali drugačnega, in ali se vsi zavedamo, da je urejene družbe konec, če izgine zaupanje v pravico in pravično reševanje sporov, v tem primeru nastane družba brezpravja, družba, v kateri šteje samo še moč, pa naj bo to nasilje, bogastvo, politična oblast ali vojna.

Nebo, ki žari rdeče

*Nulla magna ciuitas diu quiescere potest; si foris hostem non habet,
domi inuenit / Nobena velika država ne more dolgo živeti v miru; če
nima sovražnika zunaj, ga najde doma
(Livij)*

*Kako se lahko nekateri veselijo ob stiski, je nasmeh zgolj izraz
obupa, ali pa je to dokaz naše vse večje brezbriznosti, naše nemoči,
da bi karkoli spremenili, ali nas res zanima samo še lastno dobro,
nas skrbi samo še za svojo rit, in do kdaj bo tako, kdaj bo napočil
trenutek, ko bo zavest o sodelovanju preplavila ljudstvo, ko bomo
usi skupaj zavihali rokave ali pa dvignili pesti, ko se bomo kot bratje
in sestre dvignili iz pepela in poleteli čez rdeče žareče nebo, da
se upremo in preprečimo uničevanje, se borimo za skupno stvar,
da skupaj stremimo h končnemu cilju, ki bi prinesel mir in spokoj
v sleherni dom, ki bi prinesel boljši jutri vsakemu in vsem skupaj.*

Pajčevina usod

*Non nobis solum nati sumus ortusque nostri partem patria vindicat,
partem amici / Nismo rojeni le zase; del našega bitja zahteva
domovina, del prijatelji
(Cicero)*

*Zavedam se, iz dneva v dan bolj, da imam vrsto obveznosti do
svojega družbenega okolja, do države, republike, do skupnosti,
ki me obdaja, del mene pripada družini, sorodnikom, del prijateljem,
en del pa tudi vsem ostalim, ki me obkrožate, a kljub temu ne vem,
ali ravnam dovolj odgovorno, ali so moja dejanja vedno častna
in poštena, ali vestno dajem in sprejemam, zato se trudim in upam,
da je v meni dovolj energije in ognja, da se nekje drugje zaiskri,
da vzplamti, in dobro vem, da je danes težko, da namišljeni svetovi
izpodrivajo resničnost, da se tanke niti, ki nas vežejo, počasi trgajo,
nič več ni tako, kot je bilo v preteklosti, ko smo bili odvisni drug
od drugega, ko so mladi skrbeli za stare, ko je bil to način preživetja,
s tem pa se je stkala neskončna, čudovita pajčevina skupnih usod,
in ne tako kot danes, ko je odtujenost čedalje večja, ko prijazni in
pristni odnosi izginjajo, zato se trudim in upam, zato verjamem.*

Brezbrižnost

Non licet sui commodi causa nocere alteri / Ni dopustno zaradi lastne koristi škodovati drugemu
(Cicero)

Seveda, to je prava rešitev, vedno novi in novi predpisi, novi zakoni, njihove spremembe, kopice sklepov, uredb, pravilnikov in navodil, to nas bo spremenilo v boljše ljudi, to bo pripomoglo, da bomo bolj pošteni in etični, da bo celotna družba naenkrat bolj pravična, z novimi in novimi normami bomo dvignili vrednote na najvišjo raven, vrnili bomo zaupanje v skoraj izgubljeno prihodnost, v trenutku bomo vsi človeški in solidarni drug do drugega, vse, kar je bilo nakradeno in izropano, bo spet postalo skupno dobro, tako je, zato ustvarjajte paragrafe, pisuni, in nam še naprej mečite pesek v oči, a tega peska in megle, ki jo umetno ustvarjate, vam bo počasi zmanjkalo, takrat bo zmanjkalo tudi črnila za vaše člene in odstavke, brezbržnost počasi izginja in vse bližje je ura, ko bo brezobzirno bogatenje dobilo svoj epilog, pogoltni posamezniki pa bodo končali v Kerberjevih gobcih.